

Kracht van Macht Is veiligheid het recht van de sterkste?

Arnhem, NvVK - congres 21 maart 2013

Francien Rense, advocaat-partner Leijnse Artz

Is veiligheid het recht van de sterkste?

- Paper: juridische benadering veiligheid en incidenten in vergelijking tot veiligheidskundige benadering
- Voorbeeld: Chemie Pack
- Afronding: synergie, samenwerking juristen en veiligheidskundigen ten behoeve van veiligheid

Juridische benadering veiligheid en incidenten

- veiligheid is eisen in regels + handhaving
- eisen zijn concreet + optelsom
- handhaving is prioriteit + capaciteit + incidenten

Beperkingen juridische benadering

- geen systeemdenken
- onderzoek gericht op formele gebreken
- onderzoek gericht op consequenties

Juridische benadering in de praktijk: Chemie Pack

21 maart 2013

NvVK-congres

Feiten Chemie Pack

Wat is er feitelijk gebeurd?

Door het gebruik van de gasbrander vatte de xyleen in de lekbak vlam. (..) De hars vatte vlam door de brandende xyleen. (..) en stroomde de brandbare inhoud ervan in het vuur. Dit had een zich snel uitbreidende plasbrand tot gevolg naar onder meer andere delen van het middenterrein waar brandbare stoffen stonden opgeslagen.

Rechtbank Breda 21 december 2012, LJN: BY7000

Juridische verwijten

- brandstichting
- handelen zonder vereiste vergunning
- handelen in strijd met BRZO 1999

Rechtbank Breda 21 december 2012, LJN: BY7000

Juridisch oordeel: uitspraak

- omvangrijk, 52 pagina's
- pagina's 8-34 over vergunningvoorschriften en handelen zonder vereiste vergunning zónder link met incident
- pagina's 34-37 over handelen in strijd met BRZO 1999 met énjige link incident
- pagina's 39-40 over brandstichting én het incident

Rechtbank Breda, 21 december 2012, LJN BY7000

Juridische oordeel: uitspraak

- omvangrijk, 52 pagina's
- pagina's 8-34 over vergunningvoorschriften en handelen zonder vereiste vergunning zónder link met incident
- pagina's 34-37 over handelen in strijd met BRZO 1999 met énige link incident
- pagina's 39-40 over brandstichting én het incident

Rechtbank Breda, 21 december 2012, LJN BY7000

BRZO en incident

“De rechtbank merkt op dat opslag van gevaarlijke stoffen op het middenterrein, de productie in de vorm van het mengen van hars en beiden zonder de risico’s daarvan in kaart te brengen en te beperken, ook omstandigheden vormen die bepalend waren voor het plaatsvinden van de brand en de omvang van de brand.”

Rechtbank Breda, 21 december 2012, LJN BY7000

BRZO en incident

“De rechtbank merkt op dat opslag van gevaarlijke stoffen op het middenterrein, de productie in de vorm van het mengen van hars en beiden zonder de risico’s daarvan in kaart te brengen en te beperken, ook omstandigheden vormen die bepalend waren voor het plaatsvinden van de brand en de omvang van de brand.”

Rechtbank Breda, 21 december 2012, LJN BY7000

Brandstichting en incident

- ervaren werknemer
- in strijd met regels gehandeld
- wist van het gevaar
- niet voldoende gecontroleerd
- handelde binnen bedrijfsvoering Chemie Pack
- vergelijkbaar handelen kwam vaker voor
- toch niet voorkomen, hoewel BRZO
- in situatie zonder vergunning

Brandstichting en incident

“De rechtbank heeft echter moeten vaststellen dat Chemie-Pack vergunningsvoorschriften opzettelijk heeft overtreden (..) waardoor de inrichting is veranderd. Bovendien heeft de rechtbank vastgesteld dat Chemie-Pack heeft nagelaten de risico’s van die verandering in kaart te brengen en maatregelen te nemen ter beperking van deze risico’s. Chemie-Pack heeft hierdoor een situatie laten ontstaan waarin het ontstaan van brand met de gasbrander en de enorme vuurzee die vervolgens ontstond mogelijk was.”

Rechtbank Breda, 21 december 2012, LJN BY7000

Brandstichting en incident

“De rechtbank heeft echter moeten vaststellen dat Chemie-Pack vergunningsvoorschriften opzettelijk heeft overtreden (..) waardoor de inrichting is veranderd. Bovendien heeft de rechtbank vastgesteld dat Chemie-Pack heeft nagelaten de risico’s van die verandering in kaart te brengen en maatregelen te nemen ter beperking van deze risico’s. Chemie-Pack heeft hierdoor een situatie laten ontstaan waarin het ontstaan van brand met de gasbrander en de enorme vuurzee die vervolgens ontstond mogelijk was.”

Rechtbank Breda, 21 december 2012, LJN BY7000

Systematische benadering

Maar: wat is er exáct feitelijk gebeurd en waarom?

Belangrijke elementen systematische benadering

- Wat veroorzaakte (stap voor stap) brand en incident?
- Welke relevante regels en instructies golden er?
- Hoe werden die geïmplementeerd?
- Waarom hield de ervaren medewerker zich daar niet aan?
- Waar en waarom faalde de implementatie?
- Conclusie: wat deed Chemie Pack (als organisatie) fout?

Belangrijke vragen ten aanzien van uitspraak

- vergelijkbaar handelen kwam vaker voor
- Maar: ook onder vergelijkbare omstandigheden?
- instructies tot gevaarlijk handelen
- Maar: instructies tot handelen in dit geval?
- Hoe relevant is (het ontbreken van) de vergunning?
- Hoe relevant is BRZO?

Onderzoek veiligheidskundigen

Vergelijk onderzoek De Onderzoeksraad voor
Veiligheid.

Synergie

Samenwerking juristen en veiligheidskundigen in:

- Eisen wetten en regels
- Handhaving wetten en regels
- Onderzoeken incident

Francien Rense, Leijnse Artz, Rotterdam